

tapsolták. De mondták főrász-nak is. (L. o.) (V. ö. Kihívás.)

Előtér. (= premier plan.) A színpadnak előrésze, ahol a cselekmény legtöbb folyamata lejátszódik. Ellentéte a *háttér*. (L. o.)

Elővenni a darabot, színészi kifejezés, melyet akkor használnak, ha már egy régen nem adott darabot tűznek ki előadásra. Az ilyen kitűzést »elővenni« szóval szokták jelölni.

Előversengés. Katona József »Bánk bán«-jában E.-nek nevezi az előjátékot. (V. ö. Előjáték. Prologus.)

Elővétel. Eszó a színházi jegy biztosítását célozza. Ha ugyanis néhány nappal hamarabb veszik meg a színházi jegyet, valamivel drágábban kell megfizetni (elővételi díj), de zsúfolt ház esetén is biztos a helye a vásárlónak. Az elővételi összeg nagyságából, bármilyen kicsinyek is ezek az összegek, a színházi bevételi képességhez mérten, úgyszólván tökéletes pontossággal meg lehet állapítani egy-két nappal előre, hogy milyen látogatottságú lesz az a ház, amelyre a jegyek elővételben kelttek el. Ha például egy 1200 ember befogadóképességű színház egyik előadására, amely előadásnak telt ház mellett 4000 pengő a bevétele, egy nappal az előadás előtt 24—30 pengő elővételi díj gyűlt be, a színiigazgató vagy a pénztáros, halálos biztonsággal állapítja meg, hogy az előadás estéjén legalább félháza, vagyis 2000 pengős bevétele lesz a színháznak. 150 ember érdeklődése úgy látszik, a színház világában is annyit jelent, mint a tenger vize egy kis kanálban: az egész tenger élete tükröződik vissza ebben a csöppnyi vízben, — az egész színházbajáró publikum érdeklődésének hőfokát mutatja meg a jegyeit előre vásárló 100—150 ember is. Azon színházi jegypénztárt, ahol előre árúsítják a jegyeket, elővételi-pénztárnak nevezik.

Előzene. (Nyitány.) Zenés daraboknál rendszerint a főbb motívumok már a kezdet előtt felhangzanak. A partitúra ezen bevezető részét előzene szóval jelölik meg.

Előzetes jelentés. (Lásd: Előleges jelentés.)

Előzmények. A drámai művekben a cselekmény kezdete a függöny felgördülte előtt történik, melyeknek ismerete azonban a történet megértéséhez feltétlenül szükséges. A szerző az ilyen előzményeket az előadás folyamán később mondatja el valamelyik szereplővel.

Elpróbálni — a darabot, mondják színésznyelven a színpadi munkára.

Elrekesztett szék. A zártszék neve Debrecenben, 1799-ben. (V. ö. Zártszék.)

Elrontani a darabot, illetve a jelenést, az a színész szokta, aki helytelenül fogta fel a szerepét, — partnere játékát nem respektálja, és a darab stílusától teljesen eltérő módon illeszkedik be a együttesbe. Ez megtörténhetik tudatosan, vagy öntudatlanul is.

Első adakozó a Színészegyesület nyugdíjalapjára: *Fogarassy* Mihály, erdélyi püspök volt, 1872. jan. havában.

Első akadémiai játékszíni-pályázat az első díjat *Vörösmarty* Mihály nyerte el »Vérnász« c. drámájával, 1833. márc. 24-én. (Jutalomdíj 100 arany volt.)

Első állandó pesti színházbérlő *Lehner Tóbiás* pesti városi tanácsnok volt. — (L. o.)

Első állandó székely színház a szepsiszentgyörgyi. (L. o.)

Első ballet-bemutató Kolozsvárott 1804. október 2-án volt. Címe: »A kínai ünneplés, vagy ugyanazon nap két menyegző«.

Első cigány a magyar színpadon Vak Sandi alakja *Simay Kristóf* »Házi orvosság« c. 3 felvonásos vígjátékában, melyet S. K. *Weise* után írt.

Első dal, amely a színpadról jutott el a népszerűséghez, a »Peleskei nótárius«-ból való, címe: »Hortobágyi pusztán fúj a szél...« (Először 1838. okt. 8-án énekeltek a Nemzeti Színházban.)

Első délutáni előadás a Népszínházban 1892. márc. 20-án a »Madarász« volt az inségesek javára. A M. Kir. Operaház-